

POPULARNONAUKOWE STRESZCZENIE PROJEKTU

Przedsiębiorczość kobiet przyczynia się do rozwoju ekonomicznego i społecznego kraju oraz do tworzenia nowych miejsc pracy. Na przykład w 2011 roku kobiety-przedsiębiorcy stanowiły 35.1% wszystkich przedsiębiorców w Polsce. Niestety, ciągle borykają się one z przeszkodami, które są właściwe ich płci.

Praca i rodzina są dla większości pracujących osób sferami, które przenikają się wzajemnie. Są one jeszcze bardziej powiązane w przypadku przedsiębiorców prowadzących własne firmy, a już szczególnie są nierozłączne w przypadku przedsiębiorczyń. Kobiety postrzegają bowiem swoją działalność biznesową w zwierniadle wysiłków zmierzających do pogodzenia dwóch ról: z jednej strony matki/żony, z drugiej zaś – właścicielki biznesu.

Badania relacji między pracą/biznesem a rodziną są prowadzone najczęściej w ramach tzw. teorii *WFI* (*work-family interface*) opisującej procesy zachodzące w obszarze praca-rodzina. Mają one szczególne znaczenie w przypadku przedsiębiorców-kobiet. Teoria *WFI* zdefiniowana jest za pomocą dwóch pojęć określających styk biznes-rodzina: korzyści, jakie z niego wynikają, oraz straty/konflikty, jakie tego typu fuzja może powodować. Te dwa wymiary *WFI* prowadzą w kierunku albo od rodziny do biznesu albo od biznesu do rodziny tworząc w rezultacie cztery podwymiary. Na przykład, problemy rodzinne mogą wpływać na sukcesy w biznesie, ale też niepowodzenia w biznesie mogą odbijać się negatywnie na życiu rodzinnym. Z kolei sukcesy w biznesie mogą przekładać się na większe szczęście rodzinne.

Korzyści płynące z połączenia biznes-rodzina dzielą się ponadto na pomoc rodzinną instrumentalną (np. finansową, organizacyjną) i emocjonalną (np. wsparcie moralne, dodawanie otuchy).

Cel planowanych badań składa się z dwóch części: (1) zbudowanie i testowanie teoretycznego modelu łączącego we wszystkich możliwych kierunkach i konfiguracjach wszystkie możliwe wymiary i podwymiary *WFI* z osiągnięciami firmy prowadzonej przez kobietę-przedsiębiorcę, w ramach teorii *WFI*, i w ramach kontekstów ekonomicznych i społeczno-kulturowych różnych krajów świata. Taki model nie został jeszcze w literaturze zaproponowany. Podstawową rolę w modelu będą odgrywać trzy składowe: korzyści i straty/konflikty wynikające ze styku biznes-rodzina oraz osiągnięcia firmy; (2) wykorzystanie wyników testowania modelu do zaproponowania ulepszeń do teorii *WFI* dotyczących przedsiębiorczości kobiet w różnych kontekstach krajowych.

Badania będą prowadzone metodami ilościowymi. Podstawowym źródłem danych będą wyniki badań ankietowych, które zostaną przeprowadzone w sześciu wybranych krajach o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego (w każdym kraju zostanie wylosowana próba 300 kobiet-przedsiębiorców).

Planowany projekt będzie pierwszym, w którym rozpatrywane będą jednocześnie dwa podwymiary korzyści wynikających ze styku firma-rodzina, mianowicie pomoc instrumentalna i emocjonalna, i ich związek z osiągnięciami firmy prowadzonej przez kobietę.

W literaturze brakuje również kompleksowego podejścia do analizy sprzężeń zwrotnych prowadzących od osiągnięć firmy do korzyści i konfliktów w obszarze biznes-rodzina. W moim projekcie będę badać takie związki. Zakładam, że obserwowane przez pozostałych członków rodziny osiągnięcia firmy (lub niepowodzenia) mogą wpływać (pozytywnie lub negatywnie) na stosunek rodziny do działalności biznesowej kobiety-przedsiębiorcy.

Ogólnie rzecz biorąc, przedsiębiorcy płci męskiej i żeńskiej napotykać na podobne trudności i bariery w swojej działalności biznesowej. Jednakże kobiety-przedsiębiorcy muszą zmagać się z jeszcze jedną, dodatkową przeszkodą, właściwą tylko ich płci, a mianowicie z poczuciem większej odpowiedzialności za harmonię i ład na styku rodzina-biznes. Obowiązki kobiet w tym zakresie są różne w zależności od uwarunkowań gospodarczych i społeczno-kulturowych danego kraju. Planowany projekt udzieli odpowiedzi na pytanie, z teoretycznego punktu widzenia, w jaki sposób powyższe czynniki mogą wpływać na zakładane w modelu związki między badanymi elementami. Taka wiedza umożliwi właściwym czynnikiem społeczno-rządowym opracowanie i wdrożenie w przyszłości bardziej skutecznych programów wspierania przedsiębiorczości kobiecej w zależności od poziomu rozwoju danego kraju.